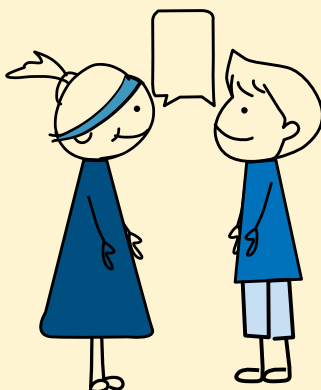

Godt at kunne

- for store børnehavebørn og små skolebørn

Kære forældre

Der bliver forsket i mangt og meget, og selvfølgelig er der også forsket i, hvad det er der gør, at et barn udvikler sig i den retning, som det nu gør. Hvad er det, som er afgørende for, om et barn kan klare livets modstand? Hvad er det, som gør, at en ung gennemfører en uddannelse – nogle gange på trods af dårlige odds? Svaret er ikke intelligens – men derimod de personlige kompetencer. De personlige kompetencer er ikke noget nyt og smart – det har bare haft et andet navn.

Det der er afgørende for et menneskets liv, er evnen til at ”knibe ballerne sammen” og ”tælle til ti” Nogle børn er vedholdende i deres forsøg på at lære nye ting, mens andre giver op. Andre er gode til at tage den med ro, selv om de bliver udfordrede. Det er jer, som forældre, der har den største betydning for udviklingen af jeres børns kompetencer, så læs dette hæfte med nysgerrighed.

Opgaven med at støtte jeres børn til at blive mennesker, der kan tackle livets modgang, synes jeg er den vigtigste opgave vi har som forældre. Held og lykke med arbejdet.

Aase Nielsen

Team leder for Pædagogik, Læring og Udvikling
Center for Dagtilbud og Skole

Kære forældre

Uanset om vi er forældre eller professionelle, vil vi det bedste for vores børn.

Vi vil alle give vores børn de bedste muligheder og færdigheder til at kunne klare sig godt i livet og blive stærke og velfungerende mennesker - til ikke at give op, når de møder modgang. Det skal vi voksne lære dem.

Vi ved, at et væsentligt fundament for læring er at have nogle af de mest grundlæggende hverdagsfærdigheder på plads, f.eks. at tage sit eget tøj på, kunne udsætte sine behov og være en god ven. Det er det, vi på fagsprog kalder dannelseskompetencer.

Derfor har vi lavet denne folder med de kompetencer, som vi vurderer, er de vigtigste at kunne som stort børnehavebarn eller lille skolebarn.

Kompetencerne er:

- Gode omgangsformer – at være en god kammerat
- Robusthed – at kunne takle modstand
- Behovsudsættelse
- Vedholdenhed og koncentration
- Nysgerrighed
- Selvregulering, selvdisciplin – at blive en del af fællesskabet
- Selvhjulpenshed

I folderen beskriver vi kort, hvorfor den enkelte kompetence er vigtig, hvordan den "ser ud", og der vil være tips til, hvordan man kan øve kompetencen. Det håber vi, at I vil hjælpe os med, da mange af disse kompetencer netop bliver lært derhjemme.

Til hver kompetence er knyttet en noteside, som kan bruges i forbindelse med aftaler mellem hjemmet og dagtilbuddet eller skolen.

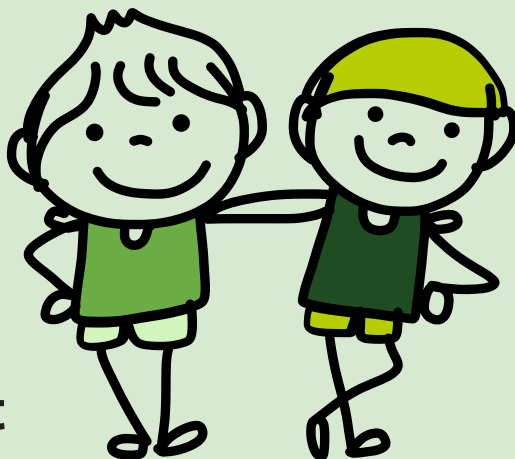
Vi håber, at I vil læse folderen med nysgerrighed.

God læselyst.

Venlig hilsen

Dagtilbudsområde Nord og Susåskolen

Sådan bliver dit barn en god kammerat

*Det handler helt grundlæggende om respekt for hinanden.
God kommunikation, fornuft og gode omgangsformer er grundlaget
for alle fællesskaber og al læring.*

Godt at kunne for 3-9-årige børn

- Tale pænt til og om hinanden
- Sige hej og smile til alle - ikke kun kammeraterne
- Forstå at der er plads til alle
- Sætte ord på følelser - gode drillerier er, når man griner sammen med den man driller. Onde drillerier er, når den man driller ikke er med i morskaben

Forældretips

- Tale med dit barn om, hvordan man opfører sig i forskellige sammenhænge - på biblioteket, til familiefesten eller i toget
- Lære dit barn almindelig høflighed, så det f.eks. forstår, hvorfor det er en god idé at sige tak
- Lære dit barn, at der er en tid til pjat og en tid til alvor. En sjov leg har en start, men også en slutning
- Lære dit barn at bede om hjælp, når der er brug for det
- Lære dit barn "spillereglerne", når I spiller spil og ikke lade dem vinde i spil med vilje
- Støtte dit barn i at vise omsorg overfor andre, f.eks. ved at spørge til dit barns tanker om, hvorfor et andet barn er ked af det eller kan have brug for hjælp

Sådan lærer dit barn at tackle modstand

Det er vigtigt, at dit barn kan håndtere udfordringer og rumme sine egne og andres følelser. Af og til vil vi møde mennesker, der oplever livet anderledes end os selv. Dette skal vi lære at kunne håndtere.

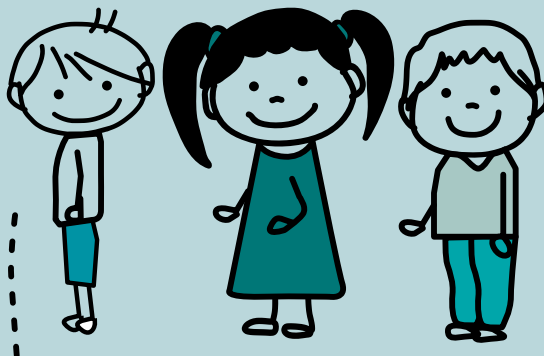
Godt at kunne for 3-9-årige børn

- At kunne klare både at vinde og tabe
- Håndtere små-problemer i leg uden voksne
- At stå ved egne meninger
- Man kan ikke altid være førstevalg eller den bedste

Forældretips

- Lære at være en god taber, når I spiller spil
- Lade dit barn lege med andre og lade dem selv løse uenigheder
- Snakke sammen om forskellige emner og vise, at der kan være forskellige meninger
- Rose dit barn, når det over sig på det, der er svært. Hvis der er ting, barnet ikke kan finde ud af, så sig fx: "Det kan du ikke **endnu**. Det er derfor, du over dig"
- Øve dit barn i at sige pyt til uenigheder og bump på vejen

Sådan lærer dit barn at udsætte sit behov

I takt med at dit barn bliver ældre, skal det lære at vente på tur. Barnet skal lære at behovsudsætte, hvis situationen kræver det. At kunne behovsudsætte egne behov er en nødvendighed for at kunne lære nyt og danne venskaber.

Godt at kunne for 3-9-årige børn

- Vente på tur i spil og leg
- Følge en besked fra en voksen - også når legen er god
- Række fingeren op og vente på tur - ikke tale i munden på hinanden
- Vente med at få det man ønsker sig her og nu

Forældretips

- At tale efter tur ved måltider
- Der er skal-opgaver, må-opgaver og kan-opgaver
- Bordskik under måltider
- Tale om, at der kan være forskellige behov og krav i en søskendeflok

Sådan lærer du dit barn at koncentrere sig

Jo ældre dit barn bliver, jo vigtigere er det, at barnet kan koncentrere sig og fastholde sin opmærksomhed – også når det er svært eller besværligt.

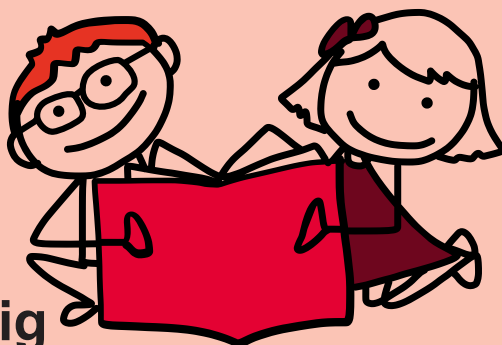
Godt at kunne for 3-9-årige børn

- Være i en aktivitet længere tid ad gangen
- Lytte eller læse en bog færdig
- Fortsætte med at øve til færdigheden er lært, fx at cykle eller binde snøreband
- Fastholde en samtale i et bestemt tidsrum

Forældretips

- Øve dit barn i at deltage i en opgave, som barnet ikke selv har valgt
- Opmuntre til at fortsætte selvom det er svært og huske at fejre når det lykkes
- Lære dit barn at holde fokus, så tingene bliver gjort færdige
- Dit barn må gerne opleve, at noget kan være kedeligt, uden at det absolut skal laves andet

Sådan kan du lære dit barn at være nysgerrig

Det er vigtigt, at dit barn har lyst til at udforske og undersøge tingene nærmere. Når dit barn kan undre sig, betyder det nemlig, at barnet både kan fordybe sig og lære nyt.

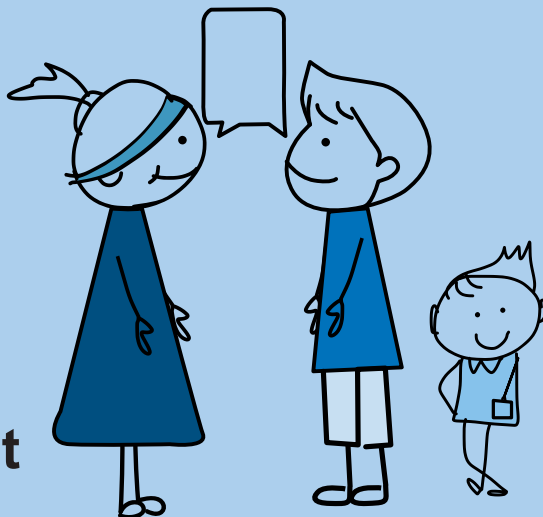
Godt at kunne for 3-9-årige børn

- Nysgerrig på, hvordan man indgår i fællesskabet
- Nysgerrig på egne behov og samtidig lytte til andres
- Nysgerrig på hvor grænser går hos andre
- Viden om basale ting og interesse for at vide mere

Forældretips

- Præsenter barnet for alt muligt forskelligt
- Vis åbenhed i alle typer spørgsmål
- Hjælp dit barn med at finde svar, søge informationer og blive klogere
- Opsøg situationer og oplevelser der skaber undren og giver mulighed for eksperimenter

Sådan bliver dit barn en del af fællesskabet

Hvis dit barn skal klare sig godt i børnehaven, i skolen og blandt kammeraterne, er det vigtigt, at barnet lærer at regulere sig selv og har selvdisciplin.

Godt at kunne for 3-9-årige børn

- Ikke at afbryde, når andre taler.
- At vente på tur
- At tænke sig om før man handler
 - fx at lade være med at slå i konflikter
- Det er okay, at få et nej

Forældretips

- Møde dit barn med positive forventninger
 - "jeg tror på, at du kan"
- Øve reglerne for samspillet med andre mennesker, fx at kunne vente på tur
- Øve at barnet ikke kun bliver styret, men også gradvis lærer at styre sig selv
- Være tydelig i dine forventninger til barnets opførsel og være den gode rollemodel

Sådan lærer du dit barn at blive selvhjulpent

Jo mere dit barn øver, træner og oplever positive resultater, jo mere energi og hjernekapacitet er der til ny læring. Selvhjulpenthed – både når det gælder motorik og andre færdigheder – giver barnet troen på at kunne noget selv.

Godt at kunne for 3-9-årige børn

- Tage tøj af og på selv, herunder at knappe, lynelåse og binde snørebånd
- Overblik over indholdet i egen dag
- Holde styr på egne ting og garderobe
- Går selv ind og bærer egne ting - sammen med en voksen
- Søge hjælp ved behov

Forældretips

- Øve barnet i at klare toiletbesøg selv
- Øve barnet i at tage tøj af og på selv og i rigtig rækkefølge
- Bruge symboler/navn på barnets ting, så barnet nemt kan finde det
- Lade barnet hjælpe med praktiske gøremål
- Guide barnet, f.eks. når det skal lære nyt
- Huske tålmodighed - ting tager tid og sviner måske lidt

